

nr. 52 zomer 2006

Het Hoornblad

*afdeling
Hoorn/West-Friesland*

Informatie en mededelingenblad van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland

Verschijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober)

Sluitingsdatum kopij: 10 september 2006

Redactie: Jan en Ina Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag

Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker

e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl of info@hoorn.knnv.nl

Internet: <http://www.knnv.nl/hoorn>

Verzending: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn

Inhoud van Het Hoornblad Nr. 52

- blz. 3 Activiteitenprogramma
- 3 Aankondiging inning contributie 2007
- 4-5 Toelichting
- 5 Cursussen
- 5 Dijkborden
- 6-9 Vechten met de wind(turbines) deel 2
- 10 Waterbeestjes
- 11 Met de KNNV op reis
- 12-13 De Smurfslak in De Hulk
- 13 Werkweek op het Landje van Naber
- 14 Plantenwerkgroep
- 15 Een stap terug?
- 16-17 Verslag soortendag 6 mei
- 18-19 Koopavond
- 19 Waarnemingen
- 20-21 Vlinderwerkgroep
- 22 Vogelwerkgroep
- 22-23 De Kreupel
- 23 Wetlandwacht
- 24-26 Verslag hemelvaartkamp
- 27 De Hoornbloem
- 28 De Specht
- 28-30 Bijzondere waarnemingen

Bij de voorplaat: **DUNBEKMEEUW**, foto: Michel Veldt

Activiteitenprogramma

JULI

Diverse lopende inventarisaties, zoals:

Broedvogelatlas, Vlinderproject, Suyderbraeck. Wie eens mee wil neme contact op met een van de coördinatoren!

- zondag 9 **Slootjesexcursie** Suyderbraeck, zie toelichting
woensdag 12 t/m zaterdag 15; Werkdagen op Het Landje van Naber, zie pagina 13

AUGUSTUS

- zaterdag 26 t/m zondag 27; **Vogelfestival** Oostvaardersplassen, volg de media
woensdag 30 **Plantenwerkgroep**, zie pagina 14

SEPTEMBER

- maandag 4 **Vlinderwerkgroep**, zie pagina 20 - 21
woensdag 13 **Plantenwerkgroep**, zie pagina 14
donderdag 14 **Vogelwerkgroep**, zie pagina 22
zaterdag 16 **Excursie** Balgzand, zie toelichting
zaterdag 23 Nationale **nachtvlindernacht**, zie pagina 21
dinsdag 26 **Reisverslag** Bolivia, door Rien de Vroome, zie toelichting

OKTOBER

- zondag 1 **Paddestoelenexcursie** landgoed Gooilust, zie toelichting
woensdag 11 **Plantenwerkgroep**, zie pagina 14
donderdag 12 **Vogelwerkgroep**, zie pagina 22
zaterdag 14 **Excursie** Oostvaardersplassen, zie volgende Hoornblad
dinsdag 17 **Lezing**: Hoe moeilijk zijn (gele) composieten? Zie volgende Hoornblad

Wij wensen iedereen een fijne vakantietijd toe met veel mooie natuur. Ga je met een KNNV-reis of kamp mee, dan lezen we graag een verslagje in het volgende Hoornblad.

Aankondiging inning contributie 2007

Het type acceptgiro dat de vereniging tot nu toe hanteerde wordt per 1 januari 2007 niet meer verwerkt. De aangeboden alternatieven door de bank zijn voor onze organisatie helaas niet haalbaar. Daarom wordt u verzocht de contributie van 2007 via een losse overschrijving of via internet te voldoen met de vermelding 2007 gevolgd door uw lidnummer van de KNNV, welke vermeld staat op de sticker. De tarieven voor 2007 zullen worden vermeld in het volgende Hoornblad.

Ad Roobeek, penningmeester

Toelichting activiteitenprogramma

*De lezingen worden - tenzij anders vermeld - gehouden in de oefenzaal van de Hoornse Harmonie, Achterstraat 43 - 45 te Hoorn. Zaal open om 19:30 uur.
Er wordt in de zaal niet gerookt.*

*De meeste excursies starten bij de kleine P aan het Dampten in Hoorn, even voorbij de begraafplaats. Vanaf de trein (en de fietsenstalling) is het 8 minuten lopen.
Bel bij twijfelachtig weer even naar de vermelde contactpersoon.*

Zondag 9 juli: slootjes Suyderbraeck

In het kader van het waterbeestjesproject dat de KNNV-landelijk organiseert gaan we met vangnetjes, waterbakken en loeps eens kijken naar de bewoners van verschillende waterpartijen. Welke verschillen zijn er te bespeuren? Komend najaar worden deze vijvers uitgebaggerd, zodat later met onze gegevens een goede vergelijking kan worden gemaakt.

Start ca. 9:30 uur bij de Suyderbraeck, Zesstedenweg 20 B, Scharwoude. Einde ca. 12:00 uur. Meer info: Ina Marbus (0229) 23 04 19. Arriva-bus 114 richting A'dam vertrekt om 9:19 uur vanaf busstation Hoorn. Halte Rijksweg Scharwoude, dan nog 4 minuten lopen.

Zaterdag 16 september: Balgzand

Een gids van het Landschap Noordholland neemt ons mee voor een kijkje over het Balgzand. Dit vogelrijke gebied is normaal niet toegankelijk. Alleen onder begeleiding kun je langs de dijk lopen of fietsen. Tijdens hoogwater is dit gebied een vluchtplaats voor talloze vogels. Met name steltlopers, die in deze tijd van het jaar de Waddenzee als tussenstop naar het zuiden nemen om de voedselreserves aan te vullen. Zodra de vloed het wad overspoelt moeten al deze vogels een verblijfplaats hebben om op eb te wachten om verder te foerageren. Juist op dit moment willen wij gaan kijken. Dat houdt in dat de excursie tijdens hoogwater plaatsvindt.

Om 12:00 uur vertrekken we vanaf de parkeerplaats aan het Dampten naar het startpunt van de excursie. Terug omstreeks 17:00 uur. Voor informatie: Eric de Vroome (0229) 57 10 78, de.vroome@quicknet.nl. Let op: omdat er een limiet aan het aantal deelnemers zit s.v.p. opgeven bij Eric. Dat kan tot op de dag zelf.

Dinsdag 26 september: "Reisverslag Bolivia", door Rien de Vroome.

Het is bij onze leden niet onbekend, dat onze eigen afdelingsleden Rien en Aartje de Vroome verre reizen maken. Rien wil ons vanavond aan de hand van dia's deelgenoot maken van zijn reiservaringen naar het verre Bolivia. Uiteraard met de nadruk op de overweldigende natuur. Zoals gebruikelijk vindt de lezing plaats in onze vertrouwde Harmonie om 20:00 uur stipt.

Zondag 1 oktober: paddestoelen landgoed Gooilust

Vandaag een wandeling van ca. 5 km door de buitenplaats Gooilust. Op dit fraaie in 1625 aangelegde landgoed is een indrukwekkende verzameling exotische bomen aangeplant, maar ook staan er zeer oude en kolossale inheemse bomen. Een ideaal gebied voor hollenbroeders en paddenstoelen. Op de laatste kunnen we in deze tijd van het jaar zeker rekenen. Op de terugweg kunnen we nog even de expositie bekijken en koffie drinken bij het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in 's Graveland. We vertrekken vanaf het Dampten om 09:00 uur en zullen naar verwachting om ca. 13:30 uur terug zijn.

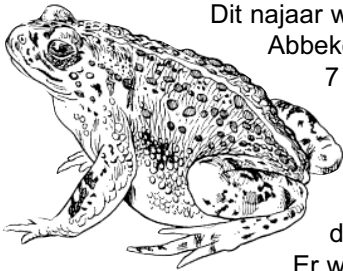
Inlichtingen bij Cor van der Velden, (0229) 23 19 10.

9 december: Noord-Hollandse Natuurdag

Alle natuurliefhebbers en natuuronderzoekers in Noord-Holland zijn welkom op de vierde Noord-Hollandse Natuurdag op zaterdag 9 december 2006 in de Aristozalen bij station Amsterdam Sloterdijk. Natuuronderzoekers presenteren hier hun meest recente onderzoeksbevindingen. Er zullen voordrachten zijn over diverse onderwerpen zoals kamsalamanders, mossen, zeehonden, vogels en vossen. Noteer deze datum alvast!

Cursussen

Dit najaar wordt de KNNV-cursus Veldbiologie aangeboden in Abbekerk en wel op dinsdagavond 3, 10, 17 oktober en 7 en 14 november van 19:30 - 21:30 uur. Daarbij ook 3 excursies op zaterdag. Aanmelding schriftelijk bij Yvonne Koenders, Noordzicht 2, 1657 LA Abbekerk. Info over de cursus via (0229) 23 04 19 of per mail dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

Er wordt nog gekeken naar de mogelijkheid van een cursus Vogels Kijken in Enkhuizen. De precieze data zijn nog niet bekend. Belangstellenden kunnen zich wel als zodanig aanmelden bij De Hoornbloem. Meer in het volgende Hoornblad.

Dijkborden

Er wordt hard gewerkt om de laatste hand te leggen aan ontwerp en uitvoering van onze informatieborden bij De Nek en de Hulk. Dankzij nieuwe technieken, know-how van KNNV'ers en heel veel inzet is deze klus binnenkort geklaard en zullen de borden binnen enkele weken worden geplaatst. Nu nog bezien of zo'n paneel ook bij het Landje van Naber kan komen.

Vechten met de wind(turbines) (2)

RUIMTEGEBRUIK

De windturbines staan op een behoorlijke ruimte uit elkaar. Dat moet in verband met de turbulentie in de windstroom. Wanneer de onderlinge afstand groot genoeg is, is de productiviteit optimaal. De beste afstand is zes keer de diameter van de rotorbladen. Dus wanneer die diameter 30 meter bedraagt, zou de afstand van de ene turbine tot de andere $6 \times 30 = 180$ meter moeten zijn.

Er moet ook een behoorlijke afstand zijn tussen bewoning en turbine. Die bewegende slagschaduw is, zeker in de winter, tamelijk irritant. De regel die daarvoor geldt is vier keer de masts hoogte. Mocht het niet anders kunnen dan moet in de vergunning een stilstandvoorziening worden opgenomen waarmee die hinder van de slagschaduw wordt voorkomen.

Indien we de CO²-uitstoot willen verminderen zullen wij toch iets moeten doen. Hoe ga je dan met die ruimte om? Een en ander is het beste te realiseren op de Noordzee. Het ECN heeft een kosten/baten analyse uitgevoerd voor een windpark op de Noordzee ter grootte van 6.000 MW.

Inmiddels liggen de prijzen per vat rond de € 60 (jan. 2006). Dit is het punt waarbij kosten en baten gelijk zijn. Daarvoor zijn inmiddels een aantal plannen ingediend. Bijv. een park van 850 km² met totaal 1.300 turbines van ruim 100 meter hoog, ca. 22 km uit de kust met een vermogen van 6.000 MW.

Hoeveel is 6.000 MW? 6.000 MW is ongeveer 15% van de totale energiebehoefte aan elektriciteit in Nederland.

Die plaatsing is, althans voor mij, het enige behoorlijke alternatief en dan kunnen landschap en horizon behouden blijven zoals we deze nu kennen en waarderen.

KOSTEN

De kosten voor opwekking van 1 kWh elektriciteit zijn ongeveer € 0,04 voor een elektriciteitscentrale die wordt gestookt op aardgas of steenkool. De verbruikersprijs ligt echter aanzienlijk hoger. De vermelding van het verbruik van aardgas in m³ komt nog voor. Bij benadering is $1 \text{ m}^3 = 10,5 \text{ kWh}$ voor laagcalorisch aardgas en voor hoogcalorisch aardgas: $1 \text{ m}^3 = 11,7 \text{ kWh}$.

Om de productiekosten te bepalen is een vrij moeilijke aangelegenheid. Op plekken met veel wind bedragen de kosten om met een moderne turbine elektriciteit op te wekken ongeveer € 0,05 per kilowattuur. Landinwaarts loopt dat bedrag op tot € 0,08. Bij moderne en hogere windturbines dalen deze

kosten. Door een langdurige hogere prijs voor fossiele brandstoffen zal de prijs voor elektriciteit uit centrales verder oplopen. Windenergie is nu dus nog een stukje duurder. Toch merkt u daar weinig van als u “groene stroom” inkoop bij uw energieleverancier. Dit komt doordat gewone energie belast is met een milieuheffing. Groene energie (opgewekt door schone bronnen, zoals windenergie) wordt minder belast.

De marktprijs van stroom bedraagt nu 2,9 - 5,8 eurocent / kWh voor fossiele brandstoffen en windstroom van turbines op land kost nu 8,8 eurocent / kWh en van op zee 10,3 eurocent / kWh (Bron: ECN).

Daarnaast zijn er nog twee soorten subsidies.

- a. De EIA (Energie Investerings Aftrek)
- b. De MEP-subsidie (Milieukwaliteit van de Elektriciteits-Productie)

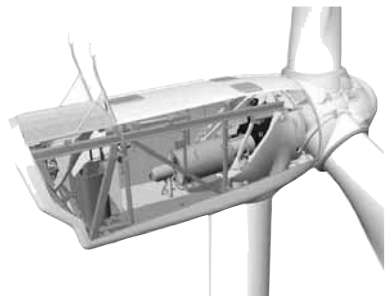
De EIA regeling maakt het mogelijk voor ondernemers om 44% van investeringen in energiebesparende en duurzame energietechnieken in aftrek te brengen op hun fiscale winst. Hierdoor daalt de verschuldigde vennootschapsbelasting.

Bij de kostenberekening wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 10 jaar. Een langere afschrijvingstermijn (die mogelijk is!!) wordt niet gehanteerd als gevolg van de tot 10 jaar beperkte termijn van de MEP-bijdrage. De MEP is een subsidieregeling voor de productie van elektriciteit in Nederland uit duurzame bronnen en elektriciteit opgewekt via warmtekrachtkoppeling (WKK). In de toekomst kan de MEP ook gaan gelden voor zogenaamde klimaatneutrale elektriciteit. Het subsidiebedrag voor deze categorie in de Wet Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) wordt met ingang van 1 juli 2006 verlaagd van de eerder gepubliceerde 6,6 eurocent per kilowattuur naar 2,5 eurocent. Voor het meestoken van schoon hout wordt het subsidiebedrag 6,1 eurocent per kWh. De overheid heeft dus diverse mechanismen om de groei te beïnvloeden: vergunningen, belastingfaciliteiten, MEP subsidie, regelgeving.

Op zee is sprake van een gefaseerde bouw van windparken (projecten van 100 à 500 MW). Elk project wordt afzonderlijk beoordeeld. De MEP-bijdrage wordt jaarlijks door de overheid vastgesteld. Omdat de MEP per kWh wordt verstrekt kost een windpark de gemeenschap pas geld als het park elektriciteit produceert. Tot die tijd zijn alle risico's voor rekening van de ondernemers.

De bijdragen voor windenergie nemen af als de prijs voor andere energie stijgt.

Dat alles geldt alleen wanneer de turbine in bedrijf is. Het onderhoud en technische problematiek worden daarbij niet inbegrepen.

En dan zijn er nog de kosten voor onderhoud, rente afschrijving, personeel, aansprakelijkheidsverzekering, de levensduur van een turbine, e.d. Daarnaast kan ook gedacht worden aan planschade voor de “omwonenden” door geluidshinder, slagschaduw, verstoring van uitzicht, het woongenot.

We hebben gezien dat een windturbine een levensduur heeft van 10 jaar (qua subsidie). Dus de afschrijvingswaarde is hoger dan bij een “gewone” centrale, die minstens 30 jaar meegaat.

Natuurlijk kun je stellen dat alle beetje andere energie dan fossiele zijn meegenomen. Het is schoon, geen kernafval, geen CO²-uitstoot (tot op zekere hoogte).

EFFECTEN OP VOGELS

Nu iets heel anders: hoe zijn de effecten op de natuur en vooral de vogelwereld?

Voorheen heerste de gedachte dat aanvaring door vogels met de rotorbladen massale sterfte zou kunnen veroorzaken.

Belangrijk is het daarom te bepalen welke soorten in welke aantallen voorkomen op de locatie van het windpark. Daarbij spelen een rol: seizoenen, voor- en najaarstrek, dag / nacht, verschillende weersomstandigheden, trekbaanbreedtes, vliegpatronen en intensiteit en hoogte. Daarnaast zijn van belang hun foerageergebieden, het mogelijk verloren gaan van hun leefgebieden.

Alterra en Vogelbescherming Nederland hebben verschillende (250) rapporten nagetrokken betreffende onderzoeken aan effecten van grote windturbines op vogels. De conclusie kan worden getrokken dat de windturbines geen “gehaktmolens” zijn en de aantallen aanvaringen met vogels lager zijn uitgevallen.

Plaatsing van turbines in gebieden waar sprake is van geconcentreerde vogelbewegingen levert wel een substantieel aanvaringsrisico op. Dit risico richt zich voornamelijk op de vogels die in het gebied verblijven en overvliegende vogels. Die verstoring treedt op van 300 meter tot 600 meter afstand van de windturbine. De grootte van de turbine speelde hierin een kleine rol en is vermoedelijk niet van directe invloed. De vogels die regelmatig in het gebied verblijven vliegen zelfs tussen de molens door. Vogels die van grote afstanden komen worden op grotere afstanden verstoord en verleggen de koers. Deze kan oplopen tot enkele kilometers.

Bovenstaande houdt in dat bij het plaatsen van de molens rekening gehouden dient te worden met de vliegbewegingen en moet worden voorkomen dat rust- en foerageergebieden onbereikbaar worden.

TOT SLOT

De vraag of wij windenergie nodig hebben kan beter anders worden gesteld. Hebben wij in Nederland een alternatief om iets aan de klimaatwijziging te doen? Ook kunnen de spotlights worden gericht op onze globale voorraad aan fossiele bronnen voor energieleverantie. Deze is tenslotte niet onuitputtelijk. De realisering van bio-energie staat nog in de kinderschoenen en verloopt traag. Aan waterkracht zoals in b.v. Noorwegen en Zwitserland hoeven we in Nederland niet te denken. Mogelijkheden zijn er voor getijde-energie, aardwarmte. Kernenergie kent ook haar eigen problematiek. Zonne-energie is een mogelijkheid die nog lang niet voldoende is onderzocht. Ook de allernieuwste vorm: de brandstofcel staat nog in de laboratoria.

Om ook in de toekomst onze behoefte aan energie veilig te stellen is het van belang andere technieken te gaan ontwikkelen. Daarnaast zijn wij "verplicht" om de CO²-uitstoot drastisch te verminderen. Om dit "af te kopen door middel van de zgn. internationale emissiemarkt is eigenlijk geen optie en is meer een vorm van de zaak beduvelen. Daarmee verminder je de uitstoot van CO² niet.

Windenergie is (althans voorlopig) een kleine mogelijkheid. Dit alles geplaatst naast EU-doelstelling (opgelegd door "Brussel") om in 2010 9% van de energiebehoefte uit de duurzame bronnen op te wekken. Deze productie was in 2004 4,3% van het totale energieverbruik. Windenergie leverde hiervan 37%, ofwel 1,6%.

Echter, dit houdt allemaal in dat we niet doen aan energiebesparing, maar aan een andere manier van energiebehoefte. Vele malen beter is om de aandacht te vestigen op het verminderen van het ge- en verbruik. Dan gaat pas de CO²-uitstoot omlaag en krijgen we een schonere wereld.

Michel Kleij

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Heel, Prof. Ir. H.P van: "Nader bezien"

Tulipower BV.

RuG, Rijksuniversiteit Groningen "Hoge Molens vangen veel wind" rapport geluidmetingen.

GELUIDSFORUM, Hoe hard klinkt een decibel? Oscar van Vlijmen, Michael T. Smith, Cambridge, 1989

PDE, Projectbureau Duurzame Energie.

VBIJ, Ver. Behoud IJsselmeer

ECN, testpark Wieringermeer e.a..

CPB, Centraal Planbureau (sept. 2005)

NWEA, Ned. Wind Energie Ass., "Zin en onzin over windenergie.

ALTERRA, Onderzoek aanvaring met vogels. (Totaal rapportonderzoek, " juli 2005)

Meer weten over windenergie? www.nuon.nl www.noordzee.nl, www.nwea.nl, www.duurzameenergie.nl, www.ecn.nl/wind, www.duwind.tudelft.nl

Waterbeestjes

zoeken met scholen

Op 1 juni was het een drukte van belang bij het Landje van Naber. Op initiatief van stagiaire Monique Honselaar werd groep 7 van de Ichthusschool op die dag met behulp van 6 KNNV'ers rondgeleid in een natuurcircuit. Er kon gekeken worden naar waterbeestjes, naar weide- en watervogels en er werd verteld over de geschiedenis van de Westfriese Omringdijk.

De kinderen reageerden enthousiast toen ze de jonge **KLUUTJES**

door de opgestelde telescoop konden zien. De oeroude stenen van de dijk werden met andere ogen bekeken nu ze het verhaal erover hadden gehoord. En sommige waterbeestjes deden sommige leerlingen gillen van schrik. Lekker spannend!

Ook de leerlingen van de Zonnewijzer uit de Grote Waal gingen met juf Annemiek Lindeman en Jan-Pieter de Krijger naar het Landje van Naber.

Op 14 juni zijn alle klassen van de basisschool Geert Holle in Berkhout aan het slootjes-prutten geweest in de buurt van de tennisbaan. De klassen werden verdeeld in kleinere groepjes en de leerlingen mochten onder begeleiding van twee KNNV'ers zoveel mogelijk diertjes uit de sloot halen. Deze werden nauwkeurig bekeken in grote witte bakken. De oogst was niet gering: o.a.

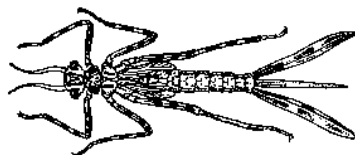
SALAMANDERLARFJES, larve van de **GEELGERANDE WATERKEVER**, **WATERSCHORPIOEN**, **BLOEDZUIGERS** en **LUGUBERE GLIJERS!** Natuurlijk werd na afloop alles weer netjes in de sloot gedeponneerd. Kinderen en personeel waren verbaasd over de soortenrijkdom in hun sloten.

Hopelijk gaan de leerlingen inzien dat de natuur om de hoek van de straat best mooi en verrassend kan zijn, als je je ogen en oren maar goed de kost geeft!

Ina Marbus

Met dank aan de vrijwilligers die deze dagen mogelijk maakten:

Debbie Doodeman
Jose van Eden
Willeke van Gent
Tineke Horstman
Jan-Pieter de Krijger
Jan en Ina Marbus

Met de KNNV op reis!

Dit voorjaar waren we in de gelegenheid een tweetal reizen van de KNNV mee te maken. Begin april bezochten we Hornborgasjön in Zuid-Zweden. Dit is een meer met moerassige oeverzones dat NO - ZW ligt op een vogeltrekroute. Het is vooral bekend om de grote aantallen Kraanvogels die er bijeen slapen. Op de plaats Trandansen is een bezoekerscentrum en een voerplaats. De grote hoeveelheid vogels: **KRAANVOGELS**, **WILDE ZWANEN**, **GRAUWE GANZEN**, die hier op af komt is indrukwekkend. Het zijn er niet alleen veel, ze lopen ook behoorlijk dichtbij! Heel mooi was ook dat onze heen- en terugreis via Binz op Rügen verliep. Daar hadden we 's avonds en 's morgens vroeg even de gelegenheid om te genieten van de vele **IJSEENDEN** die in de Oostzee overwinteren. Dankzij de zeepier van Binz waren deze vogels in diverse ruikleden op enkele tientallen meters te bewonderen.

Minstens zo geslaagd was de reis naar Oost-Polen met het oerbos aan de Witruissische grens en de Biebrzamoerassen. We hadden heel goed weer en zagen daarom ook veel vlinders

(**KONINGINNENPAGES**, **GROTE VOSSEN**, **ROUWMANTELS**) en bijv. groepen **OIEVAARS** (Zwarte en witte) in een termiekbelt schroevend om een **ZEEAREND** te verjagen. Verder veel **KEMPHANEN**, **WITVLEUGELSTERNEN** en **KWARTELKONINGEN**. Heel apart waren ook de **ROODBUIKVUURPADDEN**, luid roepend en als kleine nijlpaardjes in het water drijvend. Wij dreven ook met kano's een stukje rivier af en fietsten een rondje en sopten door moeras. Doordat we te gast waren bij diverse ecologische boerenbedrijven werd de reis nog rijker aan ervaringen.....

Jan en Ina Marbus

De Smurfslak

in recreatieterrein "De Hulk"

Op 12 oktober 2005 ben ik begonnen aan een inventarisatie van het recreatie-terrein "de Hulk". Zowel wat de land- als zoetwatermollusken betreft viel het resultaat enorm tegen. Een verrassing vormde echter de vondst van enkele exemplaren van de **SMURFSLAK** (*Ferrissia clessiniana*, Jickeli, 1882) [tot voor kort beter bekend als *Ferrissia wautieri* (Mirolli, 1960)] op de **GROTE EGELSKOP** (*Spargarium erectum*).

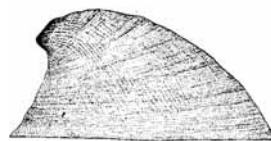
Dit slakje werd oorspronkelijk beschreven van de delta van de Nijl, Egypte. Sinds de tweede helft van de vijftiger jaren werd deze soort echter plotseling ook in Israel, Italië en Zuid-Frankrijk aangetroffen (Mienis, 2005) en later ook elders in Europa. Op de meeste Europese vindplaatsen gedraagt deze slak zich als een echte exoot d.w.z het bouwt in een vrij korte tijd grote populaties op, die na enkele jaren weer in elkaar ploffen.

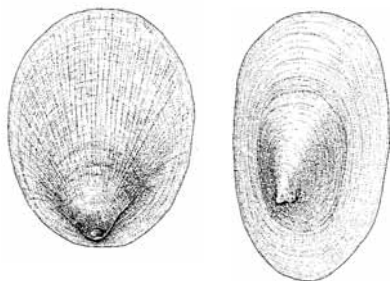
In Noord-Holland boven het Noordzeekanaal is de **SMURFSLAK** tot nog toe slechts op 14 vindplaatsen aangetroffen (Mienis, 2002 & 2005), maar dat ligt waarschijnlijk aan het feit dat deze soort nog veel te weinig bekend is. Zover werd de **SMURSLAK** vooral aangetroffen op **WATERLELIES** (*Nymphaea*), **GELE PLOMPEN** (*Nuphar luted*), **LISDODDEN** (*Typha*), **EGELSKOPPEN** (*Sparganium*) en **RIET** (*Phragmites*).

Aanplant van **WATERLELIES** en **GELE PLOMPEN**, niet alleen in vijvers maar ook in sloten, bevordert waarschijnlijk rechtstreeks de verspreiding van de **SMURFSLAK**, want ik heb reeds diverse keren dit slakje op kweekgoed van deze populaire waterplanten in zogenaamde tuincentra aangetroffen.

Aan de andere kant moeten we er ook rekening mee houden dat deze soort heel gemakkelijk met waterkevers door de lucht verspreid kunnen worden van een "besmet" naar een nog onbesmet gebied. Deze slakjes en andere kopslakjes worden namelijk geregeld al liftend aangetroffen op de dekschilden van waterkevers.

Wat de vorm van de **SMURFSLAK** betreft, lijkt zij veel meer op de **GEWONE KAPSLAK** (*Acroloxus lacustris*, Linnaeus, 1758), dan op de **RONDE BEEKMUTS** (*Ancylus fluviatilis*, Muller, 1774). Alle drie hebben ze een kapvormig huisje. Het huisje van de **RONDE BEEKMUTS**, die op de stenen van de IJsselmeerdijk leeft, is in verhouding vrij hoog en ovaal rond. De twee andere soorten hebben een veel platter en meer langwerpige huisje. Zij kunnen vrij gemakkelijk uit elkaar gehouden worden door de richting van de top van het schelpje.

Wanneer de top naar de waarnemer ligt dan wijst deze bij de Smurflak naar rechts en bij de **GEWONE KAPSLAK** naar links.

Mocht iemand beschikken over vindplaatsen van **SMURFLAKKEN** in West-Friesland en elders in de omgeving van Hoorn dan zou ik graag daarvan op de hoogte gesteld worden.

Henk K. Mienis

Correspondentie-adres van de schrijver

Henk K. Mienis, Kibbutz Netzer Sereni

IL-70395, Israël

of p/a Scholeksterhof 36, 1444 AS Purmerend

e-mail: micnis.c/net/cr.org.il

GERAADPLEEGDE LITERAATUUR

Mienis, H.K., 2002. Various observations concerning *Ferrissia clessiniana* in North-Holland, north of the North Sea Channel, the Netherlands. *Ellipsaria*, 4(3): 14-15.

Mienis, H.K., 2005. Additional observations concerning *Ferrissia clessiniana* in North-Holland, north of the North Sea Channel, the Netherlands. *Ellipsaria*, 7(3): 7-8.

Werken op het "Landje van Naber"

Greppels uithalen, pijpen door halen, schelpenstrandje schonen en een nieuw hek maken. Er is maar één plek waar dat kan en dat is ons eigen "Landje van Naber". De kans om weer te gaan werken in dit geweldige stukje natuur komt er weer aan en wel op de avonden van woensdag 12, donderdag 13 en vrijdag 14 juli van 19:00 tot 21:00 uur en op zaterdag ochtend 15 juli van 10:00 tot 13:00 uur. Voor koffie wordt gezorgd en het goede weer is besteld; nu nog de vrijwilligers...

Voor info kunt u contact opnemen met Jan-Pieter de Krijger (0229) 23 97 24.

Plantenwerkgroep

Na een koude start is de natuur snel de achterstand aan het inhalen, het leek wel of alles tegelijk ging uitbotten en bloeien.

Eind maart zijn we voor de laatste keer binnen bezig geweest met het bekijken van knoppen, waarna we in april "onze" bomen wandeling hebben gelopen; d.w.z. een gedeelte ervan, want in echt KNNV tempo haal je dat niet in één middag. Tot onze spijt was de prachtige prieel-iep op het Grote Kerkhof verdwenen. Was hij ziek of hadden ze meer parkeerruimte nodig?

17 mei zijn we de Heemtuin "De Reigersbek", waar ons lid Jan Vlaming heel actief is, opnieuw gaan bekijken, mooi om te zien hoe die zich ontwikkelt en interessant te horen over problemen en oplossingen.

7 juni zijn we wat verder weg geweest, in Zaandam naar een heel aparte particuliere tuin, aangelegd op een zeer zompig stukje veenweide. We werden dan ook verwelkomd door de heerlijke geur van **GAGEL**; het was een lust voor het oog en ook heel boeiend te horen over de aanleg en ontwikkeling van de tuin.

21 juni hebben we ons inventarisatie werk voortgezet op De Suyderbraeck. We hebben twee verschillende stukjes bekeken en het lukte ons dit keer zowaar om wat grassen op naam te brengen.

In de zomer komen we even wat minder bij elkaar:

Onze volgende middag is op **30 augustus**, weer op De Suyderbraeck. We gaan dan de Paddenpoel bekijken en een stukje langs het meertje. 14:30 uur, Zesstedenweg 20B, Scharwoude

13 september willen we de plantengroei in de buitendijkse slotjes bij Schellinkhout bekijken. We verzamelen bij de kerk in Schellinkhout om ±14:30 uur. Om 14:22 uur vertrekt bus 47 vanaf Hoorn NS, die even over half drie in Schellinkhout is.

11 oktober is dan weer onze eerste binnenbijeenkomst om 14.30 in De Hoornbloem (Dorpsstraat 10 A te Zwaag). We willen ons dan weer eens met varens bezig houden, als je varens (liefst met sporen) hebt, neem ze dan mee, eventueel gedroogd.

Vind het je leuk om met planten bezig te zijn en wil je er meer over te weten te komen, kom dan eens met ons mee doen; wij zijn geen specialisten, maar proberen ons samen te verdiepen in de plantenwereld. En dat is vaak boeiend maar met elkaar vooral gezellig.

Anneloes ter Horst
Coördinator pl.werkgroep a.i.
Telefoon: (0226) 45 29 90

Orchideeën zijn niet alleen bekend om hun fraaie voorkomen- het verschijnen is soms grillig: plots bloeit ergens zomaar een orchis (of meer) en het volgende jaar niets. Blijven opletten dus en waarnemingen noteren en doorgeven!

Een stap terug?

De laatste jaren kun je steeds vaker lezen dat het buitengebied meerdere functies heeft. Het oogt vooral als boerenland, maar voor de stedelingen die er wandelen of fietsen is het recreatieruimte. Zeker als het gebied aansluit op de (P)EHS speelt de natuurwaarde een rol. Die natuur komt tot uiting in de marge, het niet-productieve deel van het landschap, bijv. de bermen, slootkanten en waterpartijen. Wie er op let kan zelf zien wat er gebeurt: bermen komen tot bloei. Schermbloemen als **GEWONE BEREKLAUW** en **PASTINAAK** krioelen van de insecten, **BRANDNETELS** groeien rijkelijk en bevatten veel rupsennesten van **KLEINE VOS**, **ATALANTA** en **DAGPAUWOOG**, bloeiende (**AKKER-)****DISTELS** geven een zweem van nektar en het wolkt van de vlinders! Dit voorjaar stonden de kranten vol berichten over het aanpakken van onkruiduitzaaigebieden: de (ecologische) bermen. Zeer betreurenswaardig deze aanpak: onkruid zal er altijd zijn en onze beperkte vlinderfauna wordt zo grotendeels vernietigd. Bovendien veranderen onze kleurrijke bermen zo in eentonige groene grasstroken.

Jan Marbus

Boeren willen af van onkruid

Nieuwe Oogst, LTO Noord (22-04-2006)

Boeren willen af van het onkruid dat jaar in jaar uit op hun weiland en akkers groeit omdat naburige terreinbeheerders er niet naar omkijken en het onkruid niet of niet tijdig maaien. Het gaat vooral om distels die niet alleen overlast maar ook schade veroorzaken. De afgelopen jaren hebben boeren regelmatig actie gevoerd omdat ze worden gedupeerd door de nalatigheid van anderen.

'We laten de boeren niet aan hun lot over'

Noordhollands Dagblad (20-04-2006)

purmerend - Dat er distels en ander onkruid van ecologische bermen overwaaien naar land van boeren is een probleem. Woordvoerder Steef Klein van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier draait er niet omheen. "Maar het is ook niet zo dat wij de boeren aan hun lot over laten." Klein bedoelt dat agrariërs soms ook de hand in eigen boezem moeten steken als ze overlast ondervinden van ecologisch onderhouden (dus weinig gemaaide) wegbermen en groenstroken. Het waterschap beheert veel wegen in Noord-Holland en laat de boeren, volgens de woordvoerder, niet aan hun lot over.

Boeren willen actie overlast onkruid

Noordhollands Dagblad (12-04-2006)

noordkop - Boeren willen af van het onkruid dat jaar in jaar uit op hun weiland en akkers groeit omdat naburige terreinbeheerders nergens naar omkijken en hun onkruid niet of niet tijdig maaien. Boerenorganisatie LTO Noord roept alle leden op om overlast als gevolg van uitzaaiend onkruid te melden bij een informatiecentrum, dat vervolgens actie kan ondernemen richting terreinbeheerders. Zonodig zal de organisatie andere partijen ook aansprakelijk stellen voor de schade. Het gaat vooral om distels, zoals bijvoorbeeld op de Westfriese dijk, die niet alleen overlast, maar ook schade veroorzaken. De afgelopen jaren hebben boeren regelmatig actie gevoerd omdat ze worden gedupeerd door de nalatigheid van anderen

Verslag soortendag 6 mei

Met schitterend weer in het vooruitzicht begonnen even na 06:00 uur 's ochtends drie teams aan de wedstrijd van onze afdeling om zoveel mogelijk vogelsoorten waar te nemen. Team 1, bestaande uit Eric de Vroome, Jan-Pieter de Krijger, Ko van Gent en Boy Lodewijks, gingen van het Dampten via het Dwaalpark naar de Hulk. Team 2, Ben Pronk, Gerard Kenter en Jord Ingenbleek kozen de route naar de Hulk via het Landje van Naber. Team 3, Amy Bergman, Tineke Horstman en Ad Roobeek besloten om eerst de Roek te scoren op de Veemarkt en vervolgens koers te zetten naar de **GEORDE FUTEN** bij de meeuwenkolonie van Schellinkhout.

Het was inmiddels 07:00 uur geworden. De tussenstand team 1: 48, team 2: 44 en team 3: 43.

De dijk volgend leverde tussen Oosterleek en Venhuizen een **GROTE LIJSTER** en een **TAPUIT** op.

Bij Venhuizen even het dorp in om via de Meilag richting Streekbos te gaan. De tussenstand team 1: 57 (met o.a. **IJSVOGEL**), team 2: 60 (met o.a. **(REGEN)WULP** en **ZOMERTALING**) en team 3: 66. Kortom alle drie de teams waren goed op dreef om de 100 soorten te gaan halen. Team 3 besloot om even rustig aan te doen. Om 09:00 uur was de stand in evenwicht gekomen: team 1 en 3 beiden 69, team 2: 67 soorten.

Team 1 en 2 zetten koers naar de Vooroever. Team 3 ging de Lutjebroeker Weel verkennen.

We besloten de noord-ingang te nemen en op het graspad kwamen we een schitterend mannetje **BEFLIJSTER** tegen. Direct werden de overige teams van deze waarneming ingelicht. Gezien de resterende tijd koos team 3 het handigst nu voor de waterberging van Twisk. Door de drie teams werden hier zo goed als alle trekkende steltlopers waargenomen. Team 2 bezocht alleen de oostkant, team 3 alleen de westkant. Aan de oostkant waren **BONTE-** en **KLEINE STRANDLOPER** aanwezig, aan de westkant een **ZILVERPLEVIER** en een **TEMMINCK'S STRANDLOPER**. Rond kwart voor twaalf zette team 3 koers richting De Vooroever. Bij de Kleine Vliet werd een **ZOMERTALING** waargenomen. Om 12 uur was de tussenstand 85 voor team 1, 81 voor team 2 en 87 voor team 3. Met nog 3 uur te gaan!

Een uur later was de tussenstand 87 voor team 1, 82 voor team 2 en 90 voor team 3. En dan te bedenken dat team 3 o.a. nog geen **TORENVALK**, **VELDLEEUWERIK**, **PATRIJS** en **GRASPIEPER** kon noteren. De 100 moest toch haalbaar zijn!

Team 1 kwam rond 1 uur aan bij de Ven. Ze zagen er volop **DWERGSTERNS** en **ZWARTE STERNS**. Tegen half twee was de stand inmiddels 89 voor team 1, 88 voor team 2 en 95 voor team 3. Team 1 stond op het punt om naar de volgende locatie te gaan toen Jan-Pieter twee aparte meeuwen zag. Het team kon van deze meeuwen alleen maar **DUNBEKMEEUWEN** maken. Direct werden de andere teams ingelicht en gevraagd om bevestiging. Team 3 besloot direct te voldoen aan deze oproep. Het boek werd goed bestudeerd want wij dachten dat het om

juvenile vogels ging. In een recordtijd was team 3 van de Vooroever naar de Vuurtoren van Enkhuizen gereden. Om twee uur zette team 3 de kijkers richting de twee meeuwen en de waarneming werd direct bevestigd. Nu werden de telescopen gehaald en Team 2 werd nogmaals ingelicht over deze zeer bijzondere waarneming. Het betrof de eerste **DUNBEKMEEUWEN** voor Nederland op openbaar terrein.

Toen team 2 om half drie de vogels ook had waargenomen werd de eindstand feitelijk opgemaakt: 1^e werd team 3 met 97 soorten (14:00), 2^e werd team 1 met 90 soorten (13:30) en 3^e werd team 2 met ook 90 soorten (14:30). Binnen de vastgestelde tijd (06:00 - 15:00) werden door de drie teams gezamenlijk 112 soorten genoteerd. Ondanks het feit dat de 100 soorten door 1 team net niet zijn gehaald was deze dag een zeer geslaagde vogeldag geworden die onuitwisbaar in het geheugen staat gegrift van al de deelnemers.

De waarneming van de **DUNBEKMEEUWEN** was inmiddels ook doorgegeven aan de vogellijn. Een groot deel van vogelend Nederland zette koers naar Enkhuizen.

Amy en Ad zijn nog een aardig tijdje blijven kijken en probeerden de **DUNBEKMEEUWEN** dicht te benaderen na toestemming van de eigenaren van het stuk land naast de zogenaamde "Bak" waar deze vogels waren neergestreken. Net op het moment dat Amy mooie foto's had kunnen maken werden ze door een agressieve **MEERKOET** verjaagd. Een tijdje konden we ze volgen maar raakten ze kwijt boven de dijk.

Na teruggekeerd te zijn bij de auto zagen we de eerste twitchers bij de Vuurtoren de dijk opgaan. Geheel in de stress begonnen ze direct te speuren. De digitale foto's die Amy gemaakt had overtuigden hen direct en dat deed hen besluiten hier te blijven. Na circa drie kwartier werden de twee **DUNBEKMEEUWEN** weer teruggevonden. Het leger twitchers groeide gestaag aan tot zeker 100 personen.

Ondertussen zagen Ad en Amy nog een **GOUDPLEVIER** en een **SMELLEKEN**. Rond kwart voor 7 vertrokken de **DUNBEKMEEUWEN** richting de Kreupel.

Naderhand is er in de DBA periodiek uitgebreid stilgestaan bij de waarneming van de **DUNBEKMEEUWEN** met foto van Jan-Pieter (tevens co-auteur). De soortendag van de KNNV werd er ook in genoemd.

Ad Roobeek

Koopavond

Wat te doen als je van A naar B wilt? In B liggen de rijke voedselbronnen om “het jong” voedsel te bieden. Je bent vader en moeder **KLUUT**, net de kleine uit het ei, nu nog de begeleiding naar het vliegvlug zijn.

Op de weg van A naar B tref je een dijkweg, jawel de Westerdijk net even westelijk van Hoorn richting Scharwoude. In dit geval is A De Hulk buitendijks; daar is het ei uitgebroed. En B is het Landje van Naber waar de voedselbronnen lonken. Nog gekker: het is donderdagavond, koopavond. Een slechter moment van passage kan je niet kiezen...Iedere 30 seconden raast er een auto over deze Westerdijk, mensen racen massaal naar de stad, af en toe passeren zelfs 3 auto's in 30 seconden. Maar... het jong moet eten, dus de reis moet nu worden volbracht.

Lopend over het dijktafblad langs de autoweg, op zoek naar een goed oversteekpunt. Het jong wordt mee gelokt door aanhoudend geroep van beide ouders. Telkens gaan ze een stukje verderop langs de dijk zitten om het jong mee te lokken richting het betere land. De ouders beseffen dat er weinig tijd is: kuikentjes moeten dikwijls eten.

De oversteek moet nu gemaakt worden. Steeds nadrukkelijker maken zij hun kind duidelijk dat het nu echt uit de dijkbegroeiing moet komen om het onbekende zwarte asfalt over te steken. De klutenouders gaan midden op de weg zitten roepen. Zo van “kom nu maar, ik durf het ook!”. Ondertussen komt er weer zo'n blik met koopjesjagers voorbij razen. Net op tijd weet de ouder zich van het asfalt te verheffen, om zo een frontale verplettering te voorkomen. De klutenouders duizelt het bij de gedachte, dat voor het jong in dit stadium geen opstijgen mogelijk is. Dat kleine ding moet lopend de oversteek nemen. Maar er is geen weg terug.

Het is nu of nooit. Beide ouders beginnen een slotoffensief. Luid roepend gaan beiden weer midden op de rijweg staan en bevelen het jong om nu toch echt te komen. Het jong besluit om te gaan. Daar komt het uit de grasbegroeiing onder het hek uitgeslopen. Bij de eerste stap uit de dekking richting het asfalt valt op

wat een klein donzig grijswit kuikentje van ongeveer 8 centimeter hoog voor zich ziet: een enorme plak asfalt moet worden genomen. De klutenouders gaan voor alles of niets. De aanmoediging zwelt aan. Het jong begint aan zijn oversteek.

Maar dan komt vanaf Hoorn een auto in volle vaart naderbij. Als reactie vliegt een ouderkluit snel naar het overstekende jong en gaat daar midden op de weg ter bescherming bovenop het jong zitten. Deze vertoning past in de gruwelijkste detectivefilm. De auto raast er op centimeters na in volle vaart langs. De inzittenden daarvan niet bewust van het gevaar. Ouder en jong overleven, de verwarring is compleet. Het jong verschijnt dan weer van onder ouder's rokken en vervolgt zijn weg. Net aan de overkant gekomen is een volgende auto al weer nabij.

Maar de Westerdijk is genomen. Meteen na aankomst in het talud aan de overkant daalt een klutenouder neer op het jong om het te verwarmen. De klus is geklaard. De voedselrijke poelen zijn vanaf deze plek al te zien. Overleven is nu een goede optie.

Ben Pronk

Waarnemingen

Steeds meer KNNV-vogelaars ontdekken hoe aardig het is om actueel geïnformeerd te worden over “wat er te zien is”. Er bestaat al een netwerk van 18 e-mailadressen waarin deelnemers elkaar berichten over hun vondsten. Wil je ook meedraaien in dat circuit? Meld je dan aan bij natuurhistorisch secretaris Jan-Pieter de Krijger: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl

Alle waarnemingen- vissen, insecten, planten, van alles....- kun je het liefst digitaal doorsturen naar www.knnv.nl/hoorn en klik op “waarnemingen”. Of per post naar J.P. de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn. Ze worden dan opgeslagen in de database van onze afdeling.

Vlinder-/Libellenwerkgroep

VLINDERKWEEKSET

2006 is het laatste jaar van het 5-jarig project rond de 17 dagvlinders. Natuurlijk stoppen we niet en hopelijk blijft iedereen zijn waarnemingen inzenden, maar het project loopt ten einde. Daarom heeft de vlinderwerkgroep iets speciaals georganiseerd en jullie hebben hierover vast via de krant wel het een en ander vernomen. Evert Kunst heeft 40 vlinderkweekkasten

gemaakt voor de basisscholen in onze regio. De kasten werden in een KNNV-tas gevuld met informatie en een te bestellen pakketje met rupsen en eitjes (bij de vlinderstichting) beschikbaar gesteld aan de eerste 40 scholen die zich hiervoor melden. De totale waarde van zo'n set bedroeg € 55,-.

De grote dag vond plaats op vrijdagmiddag 12 mei bij de werkplaats van Evert Kunst. De eerste kweekkast werd aangeboden aan de school die zich het eerste gemeld had en dat was de basisschool "Het Ooievaarsnest" te Zwaag. Zeker de helft van de 40 scholen die uitgenodigd waren voor de vlinderkast was bij de uitreiking. De pers ontbrak niet bij dit feestelijk gebeuren, en het weer werkte 100% mee. Michael Kleij hield een inleidend praatje. Drie enthousiaste leerlingen in de kleuren van het **ORANJETIPJE** namen de kast en tas in ontvangst. Deze jongedames wisten aardig wat over vlinders te vertellen en de verschillende soorten herkennen was helemaal geen probleem!

Het was een leuke middag en wanneer je hierover meer wilt lezen kijk dan op internet bij: www.knnv.nl/hoorn/

We zijn benieuwd naar de vlinderwaarnemingen en kweekervaringen van deze scholen!

WAARNEMINGEN EN MAAIBELEID

Natuurlijk is het iedereen opgevallen dat er weinig vlinders te zien zijn. Het was een lang en koud voorjaar en dat voorspelde niet veel goeds. De twee excursies zijn helaas niet doorgegaan door het ongunstige weer en ondanks de warme dagen van de laatste twee weken (in juni) blijft het verdacht stil in tuin en veld. Er zijn bijv. nog maar 4 **ICARUSBLAUWTJES** gemeld. De **LANDKAARTJES** hebben zich massaal verstoppt, vijf meldingen zijn bitter weinig. De waarneming van vijf **ORANJETIPJES** is daarentegen mooi. En een **KLEINE VUURVLINDER** is altijd leuk. Ook is er een **BONT ZANDOOGJE** en **BRUIN BLAUWTJE** waargenomen. Helaas is ook veel **LUZERNE** vroeg weggemaaid en dat maakt de kans op de **LUZERNEVLINDER** klein. Dit voorjaar zijn er gelukkig meer **CITROENVLINDERS** dan anders gezien. Minder fraai is dat het vroege maaien in mei in combinatie met

een laat voorjaar, fataal is voor veel rupsen en eitjes. Dit is o.a. in Hoorn gebeurd. Zelfs langs de slootkant, jammer! Je kunt wel spreken van een slechte beurt voor de gemeente Hoorn. Het heeft zeker invloed op de vlinder- / insectenstand van deze zomer en volgend jaar.

Maar positief is dat buiten de stad Hoorn men wel degelijk veel groen langs fietspad en sloot laat staan en soms zelfs in een paar fases maait. Toch zagen we afgelopen zondag dat men net op een plek met **ARGUSVLINDERS** en **DISTELVLINDERS** de boel drastisch aan het millimeteren was.

Verheugend is het grote aantal **DISTELVLINDER** meldingen. Deze vlinders zijn met de oostenwind ons land binnengekomen. Heb je ze al gezien? Ze maken de meeste kans op nakomelingen op plekken waar distels met rust worden gelaten. Zelfs de **KOLIBRIVLINDER** wordt een vertrouwde gast in onze regio. Meldingen kun je via onze website (www.knnv.nl/hoorn > waarnemingen) doorgeven, **doen!!**

WITTE VLEKKEN IN HET DAGVLINDERPROJECT

De vlinderwerkgroep stort zich gezamenlijk op die plaatsen waar weinig is waargenomen. Het betreft vooral graslanden en dat is natuurlijk niet vreemd. Op de afgelopen werkgroepsbijeenkomsten zijn de witte vlekken onder de tellers verdeeld.

En op **4 september** hopen wij dat er belangstelling is voor de vergadering van de vlinderwerkgroep, waar iedereen welkom is om te brainstormen over het wel en wee van onze vlinders. Wist je dat er inmiddels 48 vlindersoorten op de Rode lijst staan? Dat zijn er 7 meer dan voorheen. Maar de **KONINGINNEPAGE** rukt op in "grote getalen", nou ja bij wijze van spreken. En ik vermoed dat de **KOLIBRIVLINDER** in onze regio een record gaat slaan. Dus niet bij de vlinders neer gaan zitten en tot 4 september!

LANDELIJKE NACHTVLINDERNACHT

Op **23 september** is de Nachtvlindernacht onder het motto "Herfstuilen op stroop". We gaan weer met Wim van Rooyen nachtvlinders speuren op de Suyderbraeck, Zesstedenweg 20 B in Scharwoude. Van 20:30 uur tot 23:00 uur.

DE DAGVLINDERS VAN NEDERLAND

Dit najaar verschijnt een nieuwe vlinderatlas en wel in de reeks Nederlandse fauna (net als de SOVON broedvogelatlas). Dat wordt dus een kloek boek van € 49,95!

KNNV-leden kunnen bij voorintekening dit boek reserveren en betalen dan slechts € 40,- ! Intekenen mogelijk tot **15 augustus**. Bel of mail naar De Hoornbloem: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl of (0229) 23 04 19.

Henny van der Groep
Coördinator vlinderwerkgroep
(0229) 24 95 46
hoorn@knnv.nl

Vogelwerkgroep

De eerste broedvogelresultaten van het jaar 2006 worden al weer uitgewerkt. Een groot deel van de werkgroepleden is druk bezig met inventariseren van hun atlasblokjes. Het lijkt erop dat onder andere de **GRUTTO** een goed broedresultaat heeft neergezet. Mijn beeld kan enigszins gekleurd zijn omdat ik dit jaar in het reservaatgebied in de polder de Zeevang aan het tellen geweest ben. Hier is het nog echt ouderwets genieten van de weidevogels. Zeer veel **GRUTTO's** en een laatste bolwerk **VELDLEEUWERIK** en **GELE KWIKSTAART**.

Tijdens de telronde in juni zagen wij nog veel paren **GRUTTO's** met een of twee grote jongen. Dit beeld werd bevestigd uit andere gebieden.

De laatste twee vogelwerkgroepavonden werden ingevuld als buitenactiviteit. Met een (soms heel) klein groepje is Abbekerk-Zuid onder de loep genomen qua vogelrijkdom. Op deze wijze is getracht om verder weggelegen blokken ook geïnventariseerd te krijgen. De eerste avond werd een **GRAUWE VLEGENVANGER** gespot en de tweede avond zijn sporen van **SPERWER** en **RANSUIL** gevonden. In Berkhout zaten twee **KWARTELS** in mijn groentetuin! Die staan natuurlijk gelijk als bloksoort aangekruist. De soortendag is uitermate spectaculair geëindigd in de waarneming van **DUNBEKMEEUWEN**. Hierdoor is in feite de uitslag dubieus te noemen omdat de dag in principe is afgelast/onderbroken/vroegtijdig beëindigd etc. Duidelijk is in ieder geval dat de soortendag een groot succes is en dat deze een jaarlijks terugkerend fenomeen moet worden.

BIJeenKOMSTEN

Voor het najaar zijn alvast twee data aangewezen voor de vogelwerkgroepavonden:

donderdag 14 september

donderdag 12 oktober

Tijdens deze avonden zullen wij nader ingaan op de resultaten en nieuwe plannen bespreken. Steeds in de Hoornbloem, Dorpsstraat 10 A te Zwaag, van 20:00 - 22:00 uur. Ook nieuwkomers zijn welkom!

De Kreupel

Tijdens het heetste weekeinde van het jaar (19 - 22 juni 2006) mocht ik met Cees Schaper mee naar het vogeleiland de Kreupel. Verblijven op dit onbewoonde eiland is een zeer bijzondere ervaring. Alleen met duizenden roepende, alarmerende en piepende vogels. Van 4 uur 's morgens tot middernacht vliegen **VISDIEVEN** met spiering af en aan naar hun nesten. Incidenteel hoorbaar zijn de geluiden van menselijke activiteiten van boten of kerkklokken op zondagmorgen van het vasteland. Op de beide centrale eilandjes

groeit met name **KAMILLE**. Tussen de struikjes **KAMILLE** vinden pullen van **KLUUT**, **VISDIEF** en **BONTBEKPLEVIER** een veilige schuilplaats. De beide eilanden zijn nu nog relatief kaal en vormen hierdoor een goed biotoop voor de zeldzame **DWERGSTERN** en **STRANDPLEVIER**. Beide soorten hebben wij goed kunnen bestuderen en beluisteren. De **DWERGSTERN**s zaten in de volle zon op een helling met schelpen/zand te broeden. De temperatuur liep zo hoog op dat de vogels meer de eitjes moeten koelen als verwarmen. Vanaf dit weekeinde heb ik nog meer respect voor dit kleine bikkeltje onder de sterns. Ondanks deze omstandigheden kwamen de pulletjes gewoon uit de eitjes kruipen. Op de eilandjes wemelde het van de nesten, met meestal 1 of 2 eitjes, van **KLUTEN** en **VISDIEVEN**. Toen ik even wat langer bij een nestje met een ei bleef staan kwam er een piepklein pulletje uit de **KAMILLE** te voorschijn en waggelde naar mijn bergschoen. Aangekomen bij de punt van mijn schoen liet het visdiefpulletje zijn blik langs mijn been naar boven gaan en begon zachtjes te piepen. Snel weg want in mijn ooghoek zag ik een tweede pulletje uit een andere kamillestruik vandaan stappen.

Tijdens ons weekeinde begon het aantal **ZWARTE STERN**s dagelijks op te lopen. Straks in augustus zit het hier vol.

Duidelijk is mij geworden dat de Kreupel inderdaad tot een vogeleiland is geworden. Enorme partijen vogels kunnen hier ongestoord vertoeven en het eiland oefent dan ook een grote aantrekkingskracht uit. Een kleine kolonie **ZWARTKOPMEEUWEN**, **DWERMEEUWEN** en zelfs **GROTE STERN**s hebben hun weg naar het eiland al gevonden.

Heel interessant is ook het lezen van het eilandlogboek waarin de belevenissen van voorgaande bewakers staan beschreven, zoals de uitvoerig beschreven ontdekking van de ons bekende **DUNBEKMEEUWEN**. Verrassend zijn ook de vondsten in het zand afkomstig uit de uitgediepte vaargeul. Door de voortdurende erosie van wind/regen komen er steeds weer nieuwe zaken bloot te leggen op het eiland. Versteend hout maar ook delen van mammoetslagtanden!

*Ko van Gent
Coördinator vwg*

Wetlandwacht

Per 1 april is KNNV-lid Amy Bergman aangesteld als Wetlandwacht voor de kuststrook van het IJsselmeer en het Markermeer, van Medemblik tot Hoorn. Wie iets wil opmerken rond het beheer van dit gebied of anderszins kan bij haar terecht.

Telefoon: (0228) 52 10 51, e-mail aa_mm_yy_bb@hotmail.com

Hemelvaartkamp Sallandse Heuvelrug

24 t/m 28 mei

Met 29 personen verbleven wij vier dagen in een schitterende omgeving bij het plaatsje Haarle, vlak naast het Nationale Park (NP) De Sallandse Heuvelrug. We overnachtten in kampeerberoerderij De Heidebloem.

De weersverwachtingen voor deze dagen waren niet al te best; koud en veel regen. Achteraf kunnen we zeggen dat we enorm hebben geboft: we hadden geen of weinig last van regen. Wel was het aan de koude kant waardoor er niet veel insecten vlogen.

Woensdagavond begonnen we na de choc met een ommetje door het bos, net binnen de grenzen van het NP. Het was een mooie rustige avond. Behalve de normale soorten als **GEELGORS** en **VINK** konden we het mooie liedje van de **BOOMLEEUWERIK** goed horen. Bij het vallen van de duisternis lieten de **HOUTSNIPPEN** zich zien en horen. Doordat we enigszins de weg kwijt waren in het donker werd het een flinke wandeling.

Later bij de boerderij veel vleermuizen. Met de batdetector konden we vaststellen dat het om de **LAATVLIAGER** ging.

Op donderdag stond er een gecombineerde fiets- en wandeltocht door het NP gepland, onder leiding van Anneloes. We startten met een bezoek aan het bezoekerscentrum. Hierin was vooral veel informatie over het **KORHOEN** te vinden, een van de pronkstukken van het NP. Hier bevindt zich de enige levensvatbare populatie in Nederland met 26 hanen en 15 hennen.

Opvallende vogelsoorten van die dag waren **ZWARTE SPECHT**, **GEKRAAGDE ROODSTAART**, **GROTE LIJSTER**, **BOOMPIEPER** en **GOUDVINK**. Op insectengebied vielen de vele nachtvlinders op, maar ook de verschillende rupsen, zoals die van de **HAGEHELD**. In de jonge grove dennen zaten hele kluwen "rupsen" van de **DENNENBLADWESP**. Steeds met z'n drieën zaten ze tegen een naald geplakt en bij verstoring bogen ze tegelijk om, wat met zo veel larven tegelijk een leuk gezicht was. Elke dag zagen we wel enkele reeën in het veld lopen, zo ook tijdens deze excursie. Op de terugweg nog een kleine wandeling naar een mooi uitzichtpunt gemaakt. Hier konden we een groot deel van het NP overzien.

's Avonds was het lekker rustig weer met een beetje zon. Dus maakten we weer een wandeling door het bos. Deze keer konden we in het bos de **DWERGVLEERMUIS** goed vaststellen.

De vrijdagochtend was ingepland voor het **KORHOEN**. Deze vogels zie je niet zomaar. De grootste kans heb je als je met zonsopkomst in het gebied bent waar ze broeden en baltsen. Om 05:00 uur vertrokken we op de fiets met een groepje liefhebbers. Het was een mooie ochtend met een prachtige zonsopkomst. Al snel zagen we de eerste hanen in het veld staan. We fietsten verder

naar de hoofdweg waar we nog meer hanen zagen en ook het geluid goed konden horen dat ze tijdens het bolderen maken. Al met al een geslaagde poging. Een paar personen hadden spijt dat ze niet waren meegegaan en zijn de volgende dag nog een keer geweest. Gelukkig hebben ze nog twee hanen zien vliegen. Verder wel een **NACHTZWALUW** gezien.

Nog voordat iedereen wakker werd was de groep al weer terug. Na het ontbijt stond de excursie naar het Boetelerveld gepland, o.l.v. Eric en Teye. Het Boetelerveld is een stukje natte heide. Met de fiets gingen we daar heen om terplekke een rondwandeling te maken.

In het begin was het nog mooi weer. Dat nodigde sommige insecten uit om actief te worden. Zo zagen we een **GROENTJE** en later bij wat poeltjes pas uitgeslopen libellen, zoals **LANTAARNTJE**, **AZUURWATERJUFFER**, **WATERSNUFFEL** en **PLATBUIK**.

Echter gaandeweg werd het weer slechter en begon het zachtjes te regenen. Op de recent geplagde stukken, waar weer hei moet gaan groeien, stond erg veel **KLEINE ZONNEDAUW**. Op vogelgebied was niet veel nieuws te melden. Wel de Roodborsttapuit goed kunnen zien en horen. Door de regen waren we al weer vroeg in de boerderij terug. De rest van de dag bleef het nat, dus geen avondwandeling.

Voor zaterdag was er een flinke fietstocht gepland. De afstand van 40 kilometer schrok een aantal personen af, waardoor er verschillende kleine groepjes naast deze excursie op pad gingen.

13 mensen waagden zich toch nog aan de tocht o.l.v. Eric, wat achteraf een juiste beslissing bleek. De afstand was goed te fietsen en bleek zelfs 45 kilometer te zijn. We reden door het bos, deels over onverharde paden, over de Hellendoornse berg naar de Regge. Dat is een mooi slingerend riviertje. We struinden wat rond bij wat oude meanders. Hier konden we goed de roep van de **ZOMERTORTEL** horen. We vonden de **VARIABELE WATERJUFFER** en **BONT ZAND-OOGJE**, en **GROTE WATEREPPE**.

De route ging verder langs de Regge met enkele stuwen en vistrappen.

We reden naar het Wierdense veld. Dit is een stuk natte heide dat grotendeels sterk is verdroogd. In het westelijk deel is een scherm in de grond geplaatst waardoor het water niet meer wegloopt. Dat resulteert in een nat gedeelte, waar erg veel **WOLLEGRAS** of **VEENPLUIS** stond. In het gebied ook een **BRUINE KIEKENDIEF**, welke een van de weinige roofvogels was die we deze dagen zagen. Wel elke dag een **BUIZERD**, een enkele **TORENVALK** en een **HAVIK**.

Op de terugweg moest de Sallandse Heuvelrug dwars overgestoken worden, zo'n 60 meter hoogteverschil. Ko en Eric zagen de enige **EELHOORN** van deze dagen, wat erg opvallend is voor zo veel bosgebieden in de omgeving.

Een van de andere groepjes had zich vooral op de planten gestort. Een opsomming hiervan is niet te doen. Nog een ander groepje met enkele zeer enthousiaste vogelaars(ers), had op de heide een mooie waarneming van **GRAUWE KLAUWIER** en **KLEINE BONTE SPECHT**. Voor de meeste hun eerste waarneming van deze soorten.

Bij deze enthousiastelingen hoorden ook Debbie en Jasmijn. Met hun "arendsogen" vonden ze van alles en nog wat, waar ieder ander zo aan voorbij was gelopen. De gevorderden onder ons werden dan ook regelmatig op hun soortenkennis getest.

De hele dag was het zwaar bewolkt en behoorlijk vochtig in de lucht, maar pas bij thuiskomst viel de eerste regen van betekenis. Dat ging de hele avond door, dus ook deze keer geen avondwandeling.

Sommigen wilden de laatste dag vroeg vertrekken. Maar de meerderheid had wat minder zin om weg te gaan en ging met Eric mee voor een wandeltocht om de Sprengenberg. Het was een verrassend mooie wandeling. Op de Sprengenberg staat een villa van een vroegere textielbaron. Hieromheen de nodige bomenlanen, de een nog langer en mooier dan de andere. Vroeger was er ook een Rhododendronkwekerij. Dat heeft na sluiting geresulteerd in een verwildering van deze mooi gekleurde struik. Ze stonden nu ook mooi in bloei. Tevens scheen de zon ook regelmatig waardoor de kleurenpracht nog beter tot z'n recht kwam.

De zon was er ook de oorzaak van dat de insectenlijst wat kon worden aangevuld. Behalve de gewone **DISTELVLINDER**, **KLEIN GEADERD WITJE**, **KLEINE VUURVLINDER** en **ICARUSBLAUWTJE** zagen we op een postzegeltje moeras temidden van de droge heide een populatie van de **ZILVEREN MAAN**. Later in het bos hebben Ko, Willeke en Eric nog een **AARDBEIVLINDER** goed kunnen zien. Voor alle drie de eerste keer voor deze soort.

Rond een struik vlogen een aantal verse **PLATBUIKEN**, alleen vrouwtjes, maar zeer mooi op kleur.

Inmiddels was het al halverwege de middag; de hoogste tijd om terug te gaan naar de boerderij en in te pakken.

Iedereen was het er over eens dat dit een zeer geslaagd kamp was geweest. De teller voor de vogellijst stond op 94 stil. Van de vlinders zijn in totaal 10 dagvlindersoorten gezien en 13 nachtvinders, waarvan de meeste nog als rups. Verder zijn er 10 zoogdiersoorten waargenomen en 78 plantensoorten.

NB. Op onze website is onder verslagen een fotoverslag van dit kamp te vinden.

Eric de Vroome

De Hoornbloem

Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

OPTIEK

Onze voorraad optiek (loepjes, verrekijkers e.d.) is weer flink aangevuld. Om veldbiologen (in spe) van onze materialenservice op de hoogte te stellen hebben we een advertentie aangeboden aan de mededelingenblaadjes van de KNNV-afdelingen in Noord-Holland. De betrouwbaarheid van de apparatuur is bewezen (reeds vele afnemers) en men roemt de prijs- / kwaliteitverhouding.

PLANTEN EN ZADEN

Met de planten en zaden is ook al weer veel bezigheid. Op ons verzoek om zaad van o.a. **WINTERAKONIET** is positief gereageerd. Veel dank voor deze bijdragen. Ondertussen is de zadenoogst van vele soorten op gang gekomen. We houden ons aanbevelen voor aanvullingen bijv. van **BERMOOIEVAARSBEK**, **WILDE RESEDA**, **DOORNAPPEL**, **ZEGEKRUID**, **MONNIKSKAP** en ook van heel gewone soorten als **BRUNEL** en **WILDE AKELEI**.

Ook bijdragen in de vorm van zaailingen zijn altijd welkom. Vanuit Zaandam worden we regelmatig bevoorradt met leuke soorten door Tineke Ammeraal en Nel Windhouwer. Veel plantjes van **JAKOBSLADDER**, **GELE MONNIKSKAP** en **VERBENA** kregen we van Gerrit de Weerd.

KRAAMHULP

Nu we wat vaker met een stand aanwezig zijn op beurzen / markten e.d. gaat de omzet van sommige artikelen ook sneller. Met name insectenhôtels zijn voor het eind van de dag al uitverkocht, als broodjes..... Omdat we niet overal tegelijk kunnen zijn, is het wel prettig als er mensen assisteren bij het bemanen van een kraam. Door met elkaar af te lossen is het bovendien geen groot corvee voor enkele personen. Graag horen we van potentiële standhouders dat zij bereid zijn enkele uurtjes op te treden voor het geven van voorlichting over de natuur, informatie over de KNNV en verkoop van materialen.

OPTIEK VOOR VELDBIOLOGIE

KNNV natuurinfocentrum De Hoornbloem biedt aan:

Telescoop Outdoor Club (20 - 60 x 100 mm), inclusief statief 150 cm.

Advies winkelprijs € 545,- / KNNV ledenprijs € 400,-.

Verrekijker Optisan watersport, dakkant 10 x 42, gasgevuld,

Winkelprijs € 89,- / KNNV ledenprijs € 65,-.

Loep in leren etui 10 x, winkelprijs € 23,- / KNNV ledenprijs € 18,-

Loep 15 x „ „

Loep 20 x „ „

Stereoloep (binoculair), Byomic ST 31, vergroting 20 en 40 x, onder- en bovenverlichting. Winkelprijs € 165,- / KNNV ledenprijs € 125,-

Alle artikelen worden geleverd met garantie.

De Specht

Over materialen en insectenhôtels gesproken.... Al eerder is gewezen op de produktie van allerlei nestkasten in grote aantallen en van hoge kwaliteit door Evert Kunst. Geïnspireerd door een broedgeval van een **GROTE BONTE SPECHT** die hij vanuit huis kon volgen bij het uithakken van de nestholte t/m het voeren van de jongen (bij het uitvliegen was Evert helaas op vakantie...) staat nu aan de Westerblokker 132 A de KNNV-nestkastwerkplaats De Specht!

Hier kan iedereen terecht voor allerlei soorten nestkasten voor vogels en insecten, meest uit voorraad leverbaar!

Telefoon: (0229) 23 15 68.

Bijzondere waarnemingen

De grote opwinding rond de **DUNBEKMEEUWEN** is weer afgenomen. Wat een kick om zo'n soort te mogen ontdekken. Dat is toch heel anders dan gaan kijken naar een soort die iemand anders heeft ontdekt... maar goed. Terug naar de andere soorten die ook aandacht verdienen.

Freek Musman heeft zijn telronden bij het Monument afgerond en het viel tegen dit jaar. Meer dan de helft van het aantal individuen dan vorig jaar, maar nog genoeg leuke dingen. Op 24 maart vloegen er 3 **BOOMLEEUWERIKEN** langs en op 27 maart lieten 2 **BOERENZWALUWEN** zich zien. Een vroege **RIETZANGER** kwam langs op de 29ste. 6 April was de dag van de **KUIFDUIKER** en een **PURPERREIGER** vloog langs op de 18de. Een **GROTE ZILVERREIGER** en een **KANOET** waren op 21 april aan de beurt en een dag later kwamen er 87 **ROSSE GRUTTO's** langs. Een **CASARCA** liet zich zien op de 24ste. Op 4 mei trok een **WESPENDEEF** over en kwamen er een **ENGELSE-** en een **NOORDSE KWIKSTAART** langs. Een **VISAREND** was op weg naar huis op 7 mei en een dag later zag Freek een **KLEINE ZILVERREIGER** en een **STRANDPLEVIER** langs trekken. Op 9 mei trokken 2 **KROMBEKSTRANDLOPERS** langs en een **ROODPOOTVALK** liet zich zien op 10 mei. Een late **SNEEUWGORS** op de 13de en op de 17de waren er een vrouwtje **GRAUWE KIEKENDIEF**, een **KLEINE ZILVERREIGER** en een **BARMSIJS** aanwezig.

Bij de Nek zag Freek op 18 april 10 **ZWARTKOPMEEUWEN** en op 8 juni kwamen er 3 **STEENLOPERS** langs. 2 **GROTE STERNS** lieten zich zien op 8 juni en een dag later vloog er een man **GRAUWE KIEKENDIEF** langs. Een paartje **EUROPESE KANARIE** was van de partij op 11 juni en een dag later hoorde en zag Freek 2 **LACHSTERNS**. Verder zag Freek op 25 maart 2 **HOUTSNIPPEN** in het Julianapark, zat er een **ROODBORSTAPUIT** bij Schardam op 12 april en op de Blauwe Berg zaten op 16 april 2 **BEFLIJSTERS**. Een jagende **ROODPOOTVALK** in het Julianapark op 30 mei en op 4 juni hoorde hij een **KWARTEL** op het Wijzendijkje.

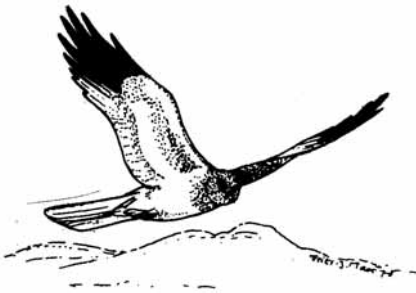
Ook Ad Roobeek heeft weer de nodige waarnemingen toegevoegd en hier volgt een kleine selectie.

Op 3 maart bij Lutjebroeker Weel zag hij een trekkende **ROEK**. De dag daarna op dezelfde plek nam hij een **ROERDOMP** waar en het park bij Lutjebroek was op 10 maart het tijdelijke huis van 52 **BARMSIJSJES**. Tijdens zijn ronde bij de Vooroever zag hij op 12 maart 719 **GRUTTO's**, 44 **IJSLANDSE GRUTTO's**, 1 **BOKJE**, 14 **DWERMMEEUWEN** en langs de Driehuizen 2 **STEENUILTJES**.

Op 14 maart bij de Lutjebroeker Weel 11 **PIJLSTAARTEN**, 27 **NONNETJES** en bij de Ruiterveel 297 **BRANDGANZEN**, 1 **ROUWKWIKSTAART**. De Vooroever bracht op 19 maart 1 **SLECHTVALK**, 1 **BOKJE** en 1 **HOUTSNIP** op en boven Lutjebroek zag hij op 23 maart 1 **BOERENZWALUW** en 1 **ZWARTKOPMEEUW**. Mooie soorten bij de Vooroever op 25 maart waaronder 2 man en 1 vrouw **ZOMERTALING**, 1 paartje baltsende **TOPPEREENDEN** en een **IJSVOGEL**.

Op 29 maart in de Lutjebroeker Weel 2 **HOUTSNIPPEN** en 1 **BOKJE** en aan de Industrierweg in Grootebroek een **HOUTSNIP** vliegend naar noord. Op 30 maart bij de Vooroever 2 vrouw **BLAUWE KIEKENDIEVEN**, 1 **DWERMMEEUW**. De maand april begon voor Ad op de tweede bij de Lutjebroeker Weel met 1 **BOOMPIEPER** en 1 **ROUWKWIKSTAART**. 150 **GOUDPLEVIEREN** waarvan ongeveer 50 in zomerkleed zaten op 6 april langs het Wijzenddijkje tussen Westvoed en Blokker.

Bij de Vooroever op 9 april een **KUIFDUIKER** op weg naar zomerkleed (kop zwart, kuif nog niet volledig, borst + hals roodgevekt), 1 **ROSSE STEKELSTAARTEEND** vrouwtje, 1 jonge **BLAUWE KIEKENDIEF**, 59 **IJSLANDSE GRUTTO's** en 3 **ZWARTKOPMEEUWEN**. De Lutjebroeker Weel bracht op 14 april 2 **RANSUILEN** (man en vrouw naar elkaar roepend), 1 **STEENUIL** en 1 **BLAUWBORSTJE** op. 2 dagen later 1 **ROERDOMP** (met de groawroep). Op 17 april in het zelfde gebied meer als 100 **GRASPIEPERS!** En op de 21ste 1 **PURPERREIGER**, 2 **IJSLANDSE GRUTTO's**, 1 **SNOR** en 3 (Grote) **BARMSIJZEN**.

De Vooroever werd bezocht op 22 april en daar zaten 1 **KUIFDUIKER** in vrijwel geheel zomerkleed, 4 (Zwartbuik) **ROTGANZEN**, 1 man **KROONEEND**, 1 man **ZWARTE ZEE-EEND** en 52 **OEVERZWALUWEN**. Bij de Lutjebroeker Weel op dezelfde dag het klapstuk (letterlijk!) van de dag. Twee roepende vrouwtjes op hun nest vergezeld door klappende mannetjes boven hun van de **RANSUIL!**
Op 24 april in de Lutjebroeker Weel 1 **KOEKOEK**, 19 **OEVERZWALUWEN** en 1 **SNOR**.

Bij de waterberging in Twisk op 30 april 1 **TEMMINCK'S STRANDLOPER**, 1 **GRAUWE FRANJEPOOT** (man, op weg naar zomerkleed) en 1 vrouwtje **ROUWKWIKSTAART**.

Op 2 mei in de Lutjebroeker Weel 10 **OEVERZWALUWEN** (wordt het tijd voor een wandje?). De complete verrassing van de avond op deze dag was een **IJSVOGEL**. Tijdens het afspeuren van de rietkragen en de boompjes op zoek naar de **BLAUWBORST** kwam er plotseling iets anders blauws in beeld! Rode borst, boven en ondersnavel zwart (dus mannetje), witte keel, diepblauwe mantel en felblauwe rug. Na enkele pogingen om een visje te vangen ging hij op een paal zitten en vervolgens vloog hij met prooi weg door het riet. Dit duidt dus op een mogelijk broedgeval van een **IJSVOGEL** in de Lutjebroeker Weel! De dag erna zag Ad in hetzelfde gebied 1 **SPRINKHAAN(RIET)ZANGER**.

Op 10 mei in parkje De Woid en aangrenzende tuinen 2 **RANSUILEN**, 2 **WATERSNIPPEN**. En op 11 mei bij de Vuurtoren van Enkhuizen 4 **KLEINE STRANDLOPERS**, 100 **DWERMEEUWEN** en 20 **NOORDSE GELE KWIKSTAARTEN**.

Tijdens de ochtendexcursie op 13 mei naar de waterberging bij Twisk hebben we o.a. 1 **KLEINE ZILVERREIGER**, 1 **BOOMVALK**, 30 **KLUTEN**, 15 **BONTBEKPLEVIEREN** waarvan 9 Scandinavische ondersoort, 10 **KLEINE PLEVIEREN**, 1 **ZILVERPLEVIER**, 6 **GROENPOOTRUITERS**, 1 **BOSRUITER** en 1 vrouw **ROUWKWIKSTAART** waargenomen. Op 14 mei 2006 bij de Lutjebroeker Wee 1 **BONT ZANDOOGJE!** Twee dagen later in het zelfde gebied 1 paartje **IJSVOGEL** en 1 **SPRINKHAANZANGER**. Bij Abbekerk werd een **GRAUWE VLEGENVANGER** waargenomen op 18 mei.

Bij De Nek in Schellinkhout op 28 mei zaten 7 adulte **GEORDE FUTEN** en 2 jongen. Bij het gemaal De Drieban in Venhuizen mijn eerste **ARGUSVLINDER** voor het jaar.

Op 1 juni hoorde Ad aan de Streekweg in Hoogkarspel tegen Westwoud aan een **GRAUWE VLEGENVANGER**. Verder zag (en hoorde) hij in Westwoud twee **GROTE LIJSTERS** die aan het fourageren waren tussen de bloemkoolplanten. Op 3 juni langs de Drechterlandse weg van Hoogkarspel aan de Noordwestkant van de weg roepende **KWARTELS** en **PATRIJZEN**.

5 juni was de dag dat Ad bij de Lutjebroeker Weel zijn eerste 4 **BAARDMANNETJES** van het jaar zag en op 8 juni zaten er bij de Vooroever 9 **WINTERTALINGEN**. De dag daarna in de Lutjebroeker Weel 4 **KWARTELS** en 1 **PATRIJS**. En 10 juni bij de Vooroever 1 **ZWARTE RUITER**, 3 **DWERMEEUWEN** en 2 **DWERGSTERNS** (op ca 10 meter!).

Ander nieuws dat mij bereikte waren 2 **PESTVOGELS** op 2 april bij Bovenkarspel door Wil en Els Reus. Jord Ingenbleek meldde een lachende **GROENE SPECHT** richting station Kersenboogerd op 6 en 26 april op het oude terrein van de voetbalclub in Blokker een **GEKRAAGDE ROODSTAART** en op het gebouw van Stabobouw een **ZWARTE ROODSTAART**. Gerard Kenter zag op 31 april boven de Kleine Koog 11 **REGENWULPEN** vliegen. Cees Schaper had op 11 mei bij het Zanddepot een paartje **HAVIK**, **BUIZERD**, **STAARTMEES** en **GRAUWE VLEGENVANGER**. Allen met eieren of jongen. En ook kwam het bericht binnen dat Erik de Vroome een **GEELVLEKHEIDELIBEL** in zijn tuin had. Een soort die je in deze gebieden niet of nauwelijks ziet.

Jan-Pieter de Krijger

Bestuur

- Voorzitter** : M. Kleij, Lijndraaier 149, 1625 ZV Hoorn,
☎ (0229) 23 05 24, e-mail: mkleij@hetnet.nl
- Secretaris** : E.J. Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: secretaris@hoorn.knnv.nl
- Nat. hist. secr.** : J.P. de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn,
☎ (0229) 23 97 24, e-mail: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl
- Penningm. & Ledenadm.** : A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 59 55,
e-mail: penningmeester@hoorn.knnv.nl, Postgiro: 3553986
- Leden** : A.L. ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloes59@planet.nl
T. Horstman-Kooijman, James Grievelaan 6, 1695 HX Blokker,
☎ (0229) 23 53 35
C. van der Velden, Dukaat 29, 1628 PP Hoorn,
☎ (0229) 23 19 10, e-mail: cor.vdvelden@wxs.nl
E. de Vroome, Veenrug 17, 1687 WN Wognum,
☎ (0229) 57 10 78, e-mail: de.vroome@quicknet.nl
- Erevoorzitter** : J.A. Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

Coördinatoren

- Plantenwerkgroep** : Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloes59@planet.nl
- Vogelwerkgroep** : Ko van Gent, Berkenweide 13, 1647 BG Berkhout,
☎ (0229) 24 58 85, e-mail: jt.van.gent@quicknet.nl
- Vlinderwerkgroep** : Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: info@hoorn.knnv.nl

AANMELDINGSFORMULIER – S.V.P. INLEVEREN BIJ HET BESTUUR.

Ondergetekende meldt zich aan als:

- KNNV-lid (1 persoon € 24,00 per jaar)
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres € 30,35 per jaar)

dhr./mevr.: voorletter(s) : achternaam:

geboortejaar : telefoon :

adres :

postcode + woonplaats :

specialiteiten of interesse:

naam huisgenoot :

geboortejaar :

specialiteit of interesse :

NATUURLIEFHEDER?

Enthousiast over mooie dingen die u in de natuur ontdekt heeft en wilt u die ervaring graag met anderen delen?

Of vindt u het buiten prachtig maar zou u wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

DOE DAN MEE MET DE KNNV! DE VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE.

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie o.a.:

- het verenigingsblad Natura (6x per jaar)*
- kampen en reizen*
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)*
- publikaties voor ledenprijs*

**Het landelijk bureau is gevestigd in Utrecht.
Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, ☎ 030-231 47 97**

WILT U "HET HOORNBLAD" VAKER ONTVANGEN?

Gebruik dan de bon op pagina 31 en wordt lid van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland. U bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV. Het kost u slechts € 24,00 per jaar.

Opzegging van het lidmaatschap melden voor 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling.

DRUKWERK

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

AAN:

Afz. Ledenadm. KNNV

A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88